

Mina de la Vall de Peguera

Fígols

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Peguera
Emplaçament Rural

Coordenades:

Latitud: 42.158429640109
Longitud: 1.7860293388367
UTM Est (X): 399711
UTM Nord (Y): 4668080

Classificació

Número de fitxa 08080 - 117
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Contemporani
Segle s.XX
Any 1943
Autoria de l'element: Sociedad Carbones Torrente de Peguera S.L.
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Mina que no es té accés per la vegetació.
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Sense accés
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08079A006000200000QO
Autoria de la fitxa Joel Colomer Casamitjana
Data de registre de la fitxa: dj., 10/07/2025 - 17:44

Descripció

La mina de la vall de Peguera és una antiga explotació de lignit situada en una fondalada boscosa del municipi de Fígols, en un entorn de gran riquesa natural i geològica. Aquesta mina forma part del conjunt d'explotacions mineres que, durant el segle XX, van contribuir al desenvolupament econòmic del Berguedà i a la transformació del seu paisatge.

L'accés a la mina es fa per una galeria excavada directament a la roca, amb una entrada encaixonada a la llera d'un torrent de muntanya. A l'exterior, encara s'hi poden veure elements constructius que formaven part de les infraestructures de suport: murs de pedra, trams de canalització d'aigua, forats de ventilació i restes de camins d'accés. L'entorn conserva també les empremtes de l'activitat minera: marges de pedra seca, feixes habilitades per a emmagatzematge o ús domèstic, i indicis d'edificacions annexes com una cantina, un transformador elèctric o petits habitatges temporals.

L'explotació tingué un recorregut intermitent i difícil. El seu emplaçament elevat i l'orografia abrupta dificultaven el transport del mineral i el manteniment de la maquinària. Tot i això, la mina representava una oportunitat econòmica important per a les famílies del territori, ja fos com a complement a l'activitat agrària o com a recurs principal en èpoques de crisi.

Amb el pas dels anys i els canvis en el model energètic, la mina fou abandonada. L'aigua i la vegetació s'han anat apoderant del conjunt, però les galeries interiors, ara parcialment inundades, i l'estructura exterior encara permeten identificar clarament la seva funció original.

Història

La Vall de Peguera, situada al municipi de Fígols, al Berguedà, fou durant dècades un dels punts neuràlgics de l'activitat minera de la comarca. A mitjans del segle XIX, la vall era una zona eminentment rural, dedicada a l'agricultura, la ramaderia i la producció tradicional de peix, obtinguda dels pins a través de les antigues “pegueres” que donen nom a la vall. Amb l'arribada de la Revolució Industrial, aquesta realitat canvià radicalment.

A partir de finals del segle XIX, s'hi començaren a obrir diverses mines de lignit —com les de Pepita, Moreta o Eureka— i s'hi desenvolupà una xarxa d'infraestructures per a l'extracció i transport del carbó. Es construïren plans inclinats, trens miners i edificis tècnics que transformaren profundament el paisatge. El 1895, l'empresari basc José Enrique de Olano y Loyzaga comprà les mines de la zona i fundà la societat *Carbones de Berga S.A.* l'any 1911, donant un fort impuls a l'activitat minera.

Durant la dècada de 1920, les instal·lacions s'electrificaren, es milloraren les galeries, es construïren colònies mineres per als treballadors (com Sant Corneli o la Consolació) i es fundà una petita colònia tèxtil per a les dones de la comunitat. Per fer front a l'excés de producció de lignit, Olano impulsà la construcció de la central tèrmica de Fígols, que entrà en funcionament el 1931. Aquesta planta es convertí en una infraestructura clau fins al seu tancament definitiu el 1970.

Tanmateix, la segona meitat del segle XX va portar una etapa de declivi. La baixa rendibilitat del lignit, la dificultat de l'explotació subterrània i, sobretot, el tràgic accident de 1975 a la mina Consolació —en què moriren trenta miners per una explosió de gas grisú— marcaren un punt d'inflexió. Tot i diversos intents de modernització, l'activitat minera es reduí progressivament fins al tancament definitiu de *Carbones de Berga S.A.* l'any 1991.

Actualment, la Vall de Peguera és un territori despoblat però carregat de memòria. Les antigues galeries, edificis industrials i traces del tren miner es conserven com a testimonis d'un passat intensament vinculat al treball i a la indústria. El Museu de les Mines de Cercs vetlla per preservar aquest llegat i oferir-lo a les

noves generacions a través d'exposicions i rutes culturals. Avui, la vall forma part d'un paisatge patrimonial d'alt valor històric i simbòlic, que recorda el paper clau de la mineria en la transformació social i econòmica del Berguedà.

Bibliografia

SOLER i RIBA, Ramon i ORIOLA i CASÒLIVA, Josep (1997), *Relleu fotogràfic de les mines del Berguedà*, Berga.

SERRA i ROTES, Rosa (2020). *Mines, miners i ferrocarril al Berguedà*. Llibres de l'Índex, Diputació de Barcelona, Barcelona.

SERRA i ROTES, Rosa (2020). *Mines i miners. Una història industrial al Berguedà*. Llibres de l'Índex, Diputació de Barcelona, Barcelona

